РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ

Примено: 02.09.2014			
Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
07	12/105		

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија" бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 25 став 2 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија" бр. 103/08, 33/2010, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13 и 41/2014) министерот за образование и наука ја утврди наставната програма по предметот *јазик и култура на Бошњаците* за IX одделение, на деветгодишното основно воспитание и образование

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

НАСТАВНА
ПРОГРАМА

ЈАЗИК И КУЛТУРА НА БОШЊАЦИТЕ

Скопје, јуни 2014 година

ДЕВЕТГОДИШНО ОСНОВНО
ОБРАЗОВАНИЕ

IX ОДДЕЛЕНИЕ

I. ВОВЕД

Наставата по предметот Јазик и култура на Бошњаците им овозможува на учениците од VII до IX одделение продлабочување, проширување и синтетизирање на здобиените знаења и способности за примена на босанскиот јазик во сите видови комуникација, како и интерес за историскиот развој на босанскиот јазик. Преку наставата по јазик и култура на Бошњаците се усовршуваат вештините на учениците за слушање, читање, доживување и толкување на литературните текстови, за истражување, творење, писмено и усно изразување на стандарден босански јазик.

Предмет јазик и култура на Бошњаците создава основа за примена на здобиените знаења за стандарднојазичната норма и игра многу значајна улога во остварувањето на воспитниот процес, преку литературните и другите текстови, во смисла на естетската, етичката, социјалната, националната и другите компоненти што го сочинуваат воспитно-образовниот курикулум.

Според наставниот план за предметот Јазик и култура на Бошњаците се планирани по 2 часа неделно, односно 72 наставни часа годишно.

Наставниот предмет Јазик и култура на Бошњаците во наставниот план има статус на изборен наставен предмет.

Назив на наставниот предмет: *јазик и култура на Бошњаците*

Вид на основно образование: деветгодишно основно образование

Број на часови на наставниот предмет:

- Број на часови неделно: 2 часа
- Број на часови годишно: 72 часа

Статус на наставниот предмет: Изборен предмет

II. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ОД VII ДО IX ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да усвојува знаења за потеклото, развојот и карактеристиките на босанското писмо и босанскиот јазик,
- да се оспособува за разликување правилна употреба на членот кај именките,
- да се оспособува за разликување правилна употреба на падежите,
- да се оспособува за разликување на заменките во речиницата,
- да се оспособи да ги усогласува придавките со именлите (род,број и член),
- да се оспособува за препознавање на различните граматички категории кај глаголите и простите глаголски форми,
- да ги препознава различните видови реченици според содржината (расказни, прашални и одречни),
- да се оспособува да прераскажува прочитан текст, гледана ТВ емисија или театарска представа,
- развивање на свеста за сопствениот идентитет и карактеристиките на Бошњаците во Р.М.,
- да се запознаваат и да ги афирмираат вредностите на својата култура, обичаи и начин на живеење,
- да препознават и компарираат сличности и разлики во однос на народите со кои живеат на ниво на јазик и култура,
- да се запознае со важноста на интеркултурниот дијалог и почитување на различноста,
- да развива чувство за припадност кон Република Македонија, бошњачкиот народ и почит кон другите култури.

III. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ ВО IX ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да развива интерес и знаење за првите писмени споменици од историјата на Бошњаците,
- систематско проширување на знаењата за современиот босански стандарден јазик,
- систематско, содржинско богатење и проширување на лексичкиот фонд на мајчиниот јазик,
- развивање на способностите за точно и јасно искажување,
- натамошно развивање на способностите за усно и писмено изразување,

- богатење на речникот со нови зборови од босанскиот јазик,
- развивање на чувството за стилска употреба на лексичкиот фонд,
- запознавање на учениците со книжевните дела со трајна уметничка вредност од бошњачкото книжевно наследство како и од другите народи во Р. Македонија и светот,
- оспособување на учениците за самостојно критичко мислење и вреднување на книжевните текстови и негување на смислата за убавото низ анализа и избор на тие текстови,
- усвојување на основни и стручни поими од лингвистиката, теорија на книжевноста и уметноста воопшто,
- да се запознава со елементи од бошњачката традиција и култура,
- оспособување на учениците да во своите знаења за јазикот и книжевноста вметнат и знаења од други видови современи видови комуникација (ТВ, компјутери, интернет и др.).

КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Програмско подрачје: ЈАЗИК (26 часа)			
Цели	**Содржини**	**Поими**	**Активности и методи**
Ученкот/ученичката: • Да се запознае со развојот на босанскиот стандарден јазик во XX век • Да се запознае со дијалектите на босанскиот стандарден јазик • Да се запознае со поделбата на санџачкиот дијалект на поддијалекти	• Стандардизација на босанскиот јазик • Дијалекти на босанскиот јазик • Поддијалекти на санџачкиот дијалект	• Стандарден босански јазик • Источнобосански • Западнобосански • Источнохерцеговски • Западнохерцеговски • Санџачки поддијалекти (бјелопољско –рожајски, пријепољско –пљеваљски, новопазарски, плавско-гусињски и	• Запознавање со формални изданија на трудови за граматиката, правописот и речникот на босанскиот стандарден јазик. • Запознавање со дијалектите и поддијалектите на санџачкиот дијалект во босанскиот јазик, читање на зборови од соодветниот дијалект и поддијалект за воочување на разликите

		мрковиќки)	
	Фонетика		
• Да ги демонстрира знаењето за акцентот во санџачкиот дијалект; • Да умее да распознава акцент по тон и интонација;	• Нагласени и ненагласени зборови • Видови акцент по тон и интонација	• Акцент • Видови акцент по тон и интонација •	• вежби со соодветно избрани текстови од босански автори „Balada o medvjedici“ и „Emina“ • вежби за воочување на разлики од видови акцент по тон и интонација со изразно читање на текст. *Livada, bolnica, vojnik,žalos, mene, tebe (dativ i lokativ), orat, doj, morat, dignusmo,* • слушање на радио и ТВ емисии • говорни вежби

	Морфологија		
• Да ги систематизира и проширува знаењата за граматичките категории кај глаголите • Да ги разликува простите и сложените глаголски форми; • Да знае да ги образува глаголските форми: аорист, футур, I и II, императив и потенцијал I и II, глаголска придавка, глаголски прилог; • Да го разбира значењето на глаголските форми и правилно да ги употребува во соодветен контекст;	• Прости и сложени глаголски форми • Лични глаголски форми: -временски: презент, перфект, аорист, футур I и II (значење, творма, гласовни промени) -начински: императив и потенцијал I и II • Нелични глаголски форми: -инфинитив, трпна глаголска придавка, глаголски прилог (сегашен и минат)	• Глаголски форми • Градба и функција • Лични глаголски форми • Презент • Перфект • Аорист • Футур • Императив • Потенцијал • Нелични глаголски форми • Трпна глаголска придавка • Глаголски прилог	• Вежби за препознавање на граматичките категории кај глаголите и на простите и сложените глаголски форми. • Вежби за препознавање на посочените глаголски форми. • Вежби за откривање на карактеристиките (стилските белези на аористот, замената на футурот II со презент и обратно, разликување на глаголските времиња од начините). *Sutra odlazimo na Igman.* *Dajte nam vode, skapasmo od žeđi!* *Proljeća dolažahu kasno.* *Plovolo smo prema Neumu.* *Kad sam slušao vijesti, bio sam se jako naljutio.* • Вежби со анализа на примери за лични и нелични глаголски форми

• Да ги разликува менливите од неменливите зборови; • Да ги препознава и да ги разликува прилозите (за време, место, начин и количество) • Да ги употребува правилно прилозите; • Да ги разликува прилозите од придавките од среден род со кои може да има иста форма	• Прилози за: време, место, начин и количество • Промена (компарација) на прилози	• Прилози за време, место, начин и количество	• вежби со одредување на прилози во соодветно избрани текстови • составување на реченици во кои се употребени прилози и придавки за да се направи разлика пр. *Danas smo bliže, a sutra ćemo biti najbliže cilju.* • Вежби со разликување на прилози од придавки од среден род пр. Lijepo dijete lijepo piše.
• Да ги разликува и да ги препознава предлозите; • Да знае правилно да ги употреби предлошко падежните изрази	• Предлози • Предлошко падежни изрази	• Предлози • Предлошко падежни изрази	• Вежби за правилна употреба на предлозите. • Вежби со препознавање на предлози во избрани текстови. *U vezi sa dogovorom.* *Po cijeni tužbe.* *Po imenu Derviš*
• Да ги препознава сврзниците како неменливи зборови; • Да умее да ги разлукува независните од зависните сврзници;	• Сврзници (независни и зависни)	• Сврзници (независни и зависни)	• Вежби за препознавање на сврзниците во соодветно избрани текстови. • Пишување на реченици со самостоен избор на сврзници како врска меѓу одделни зборови и меѓу реченици.

	Синтакса		
• Да ги разликува директниот и индиректниот предмет; • Да умее да воспоставува врска на предметот со другите главни членови на реченицата (да ги усогласува според граматичките катгории) • Да ги разликува и применува знаењата за реченичните членови атрибут и апозиција	• Реченични делови • Директен предмет • Индиректен предмет • Реченични делови: атрибут и апозиција	• Предмет • Директен предмет • Индиректен • предмет • атрибут • апозиција	• Вежби за препознавање на предметот во реченицата со определување за каков вид предмет станува збор. • Составување на реченици со употреба на индиректен и директен предмет. • Вежби со препознавање на атрибут и апозиција. • Составување на реченици каде се употребени атрибут и апозиција.
• Да ја препознава структурата на сложената реченица • Да ги разликува независносложените од зависносложените реченици; • Да составува сложени реченици со поврзување на речениците; • Да ги разликува независносложените реченици (составни, спротивни, разделни, исклучни и заклучни);	• Сложена реченица • Структура на сложена реченица • Поделба на сложената реченица • Независносложени релениции • Зависносложени реченици	• Сложена реченица • Независносложена реченица	Вежби за составување на независносложени реченици од две или повеќе сложени реченици.

	Речник и стил		
• Да прави разлика во лексичкото значење според нивното потекло; • да прави разлика и да ја препознава домашната и странската лексика; • да ги препознава дијалектизмите, неологизми, интернационализмите, турцизмите и др.	• Речнички состав на босанскиот јазик спред потеклото на зборовите; • Домашна лексика; • Странска лексика;	• Домашна лексика • Странска лексика • Дијалектизми • Неологизми • Интернационализми • Турцизми • Заемки (од другите јазици)	• Вежби со примери од соодветно избрани текстови каде што се употребени дијалектизми, интернационализми, турцизми и др. • Толкување на дијалектизмите, интернационализмите, турцизмите и сл.

КА ЗА О ВОЈ Н О УКА ПЈЕ

	Правопис		
• Да знае правилно да ги примени знаењата за употреба на интерпункциски знаци; • Да ги користи туѓите зборови таму каде што е тоа неопходно и оправдано; • Да го употребува генитивниот знак при пишувањето;	• Употреба на интерпункциски знаци • Пишување и употреба на заемките • Генитивен знак • Изговор и пишување на гласовите č, ć, dž, đ во глаголскиот прилог (сегашен)	• Интерпункциски знаци • Генитивен знак • Гласовите č, ć, dž, đ	• Вежби за проверка на усвоените знаења за правилна употреба. на интерпункциските знаци • Вежби за правилна употреба и пишување на заемки. • Вежби за правилна употреба на генитивниот знак. Пр. *Iz primerâ možeš zaključiti o toj pojavi.* • Вежби за правилен изговор и пишување на гласовите č, ć, dž, đ во глаголскиот прилог за сегашно време.

Програмско подрачје: ИЗРАЗУВАЊЕ И ТВОРЕЊЕ (22 часа)			
Цели	**Содржини**	**Поими**	**Активности и методи**
	1. Усно и писмено изразување		
Ученикот/ученничката: • Да ја употребува стандардната јазична норма во писменото и усното изразување	• Раскажување • Прераскажување • Опишување	• Раскажување • Прераскажување • Опишување	• Вежби за раскажување настани и доживувања • Раскажување по хронолошки ред и со ретроспекција. • Раскажување на настани каде

• Да раскажува настани или литературен текст со употреба на изразни средства; • Да умее да издвои и да претстави најважни делови од некој настан; • Да раскажува хронолошки и ретроспективно; • Да умее да продолжи по даден почеток; • Да умее да смисли почеток на текст со даден крај; • Да опишува детално патувања, настани, ликови и дрго што ја поттикнува креативноста на ученикот; • Да умее да даде личен став за гледана емисија, филм, театарска претстава, за новинарски запис и сл. • Да употребува	• Записник • говор	• Записник	што ученикот се поистоветува со некој од современите позитивни ликовите од различни уметнички извори (книга, филм, ТВ емисија и сл.) • Прераскажување по даден план, по даден почеток или крај, со измени на глаголското време, според заеднички план, со измена на ликовите. • Прераскажување на радио или ТВ емисии, филмови, театарски претстави, книги, написи во печатени медиуми, патувања и сл. • Вежби за опишување предмети, појави, места, пејсажи, места, портретирање на ликови. • Вежби за водење записник (на пр. од одделенски час,

соодветен јазичен израз и форма припишувањето текст и при настап со говор;		• говор	родителски состанок, од секција и др.) • Вежби за составување говор и настап со говор (на пр. Обраќање по повод празник, ден на училиштето, обраќање за некој проблем и сл.).
ПРОГРАМСКО ПОДРАЧЈЕ: Литература и култура на Бошњаците (24 часа)			
Ученикот/ученичката • Да знае да ги објасни карактеристиките на социјалните песни и елегиите; • Да ги интерпретира различните видови лирски песни • Да се оспособи за	• Лирски видови: • Социјални песни • елегија • Лирско – епски творби во стих:	• Социјални песни • елегија • балада	• слушање и гледање аудио и видео записи. • Вежби за интерпретативно

правење избор на лирски песни (од народната и уметничката босанската литература); • Да ги знае специфичностите на лирско-епските тврoби во стих; • Да ги разликува баладата и романсата според основниот мотив; • Да ги интерпретира баладите и романсите; • Да ги препознава стилските фигури како карактеристики на уметничките текстови; • Да се оспособи за пронаоѓање на овие стилски фигури (во творби од босанската народна и авторска литература;	• балада • романса • Стилски фигури: • Рефрен • Градација • Апострофа • Хипербола • Голема епска	• романса • рефрен градација • апострофа • хипербола • словенска антитеза	читање на овој вид творби. (Hasanaginica) • Вежби за препознавање на стилските фигури во соодветни текстови од босанската литература. • Вежби за интерпретативно читање и рецитирање на соодветни литературни текстови со акцент на стилските фигури. • Обработка на роман “Derviš I smrt” - M. Selimović

• Да ги препознава карактеристиките на романот; • Да интерпретира делови од романот; • Да споредува романи расказ според нивните белези; • Да ги знае особеностите на дневникот како научно – литературен вид; да се потикне да пишува дневник • Да ги препознава карактеристиките на современата драма; • Да ги споредува основните драмски видови (комедија, трагедија и драма);	творба во проза: роман • Литературно-научен вид: дневник • Надворешни карактеристики на драмскиот текст: афиш, дидаскалии, пролог, епилог, дијалог-монолог, исказ на лик • Видови драми: современа драма	• роман • дневник • надворешни карактеристики на драмски текст • современа	• Проблемски метод • Вежби за споредување на роман и расказ • Читање на извадоци од дневник. „Dnevnik Ane Frank“ • Вежби за пишување на дневник • Читање на извадоци од драмски текстови. • Вежби за препознавање и разликување на : афиш, дидаскалии, пролог, епилог, дијалог – монолог, исказ на лик. • Читање на извадоци од различни видови

		драма	драми. • Вежби за споредба на основните драмски видови. • Вежби за драмско читање и драмска изведба во училницата.
	Култура на Бошњаците		
• Да се запознае со потеклото на Бошњаците во Р. Македонија • Да се запознава со основните карактеристики за Бошњаците од Санџак и Босна • Да се запознае со	• Историски податоци за првото населување на Бошњаците во Р. Македонија • Етнолошки карактеристики за Бошњаците од Санџак и Босна • Обичаи • Народна носија	• Историја на Бошњаците во Р.М. • Етнолошки карактеристики • Обичаи • Народна носија	• Читање на историски податоци за потеклото на Бошњаците во Р.М. • Читање на податоци и информации за етнолошките карактеристики на Бошњаците и разгледување на фотографии, презентации Power point • Читање на дела и

делата на успешни Бошњаци кои творат во Р. Македонија • Да препознава некои обичаи кај Бошњаците (обичаи за раѓање, свадба и смрт) • Да се запознае со народната бошњачка носија • Да се запознае со народното материјално и духовно творештво на Бошњаците • Да се запознае со типично бошњачката архитектура на познати културно историски значајни објекти во Санџак • Да се запознае со типично уредување на традиционална бошњачка соба „алатурка„ • Да се запознава со празниците кои ги	• Музички инструменти • Детски колективни игри • Бошњачка архитектура • Празници • Севдалинка („Мој дилбере„ во изведба на Тоше Проевски) • Народно оро: Јусуфово коло • Откривање и препознавање на сличности и разлики со културите на другите етнички заедници во Р. Македонија	• Музички инструменти • Детски колективни игри • Бошњачка архитектура • Алатурка • Рамазан и Курбан Бајрам • Ден на Бошњаците во Р.М. • Севдалинка • Јусуфово коло	запознавање на творби од културата и уметноста од успешни бошњачки личности во Р. Македонија (Ферид Мухиќ, Фехим Хусковиќ, Шефкија Боранчиќ, Адем Реџиќ, Ферхан Кочан и др.) • Разгледување на подготвен материјал за бошњачката традиционална куќа • Разговор за начинот на прославување на празниците кај Бошњаците • Слушање на севдалинки и учење на омилени севдалинки • Увежбување на основни чекори на босанското коло • Препознавање и откривање на сличностите и разликите во културите со другите етнички заедници во Р. М. и разговор за начините на меѓусебно почитување и живеење заедно

празнуваат Бошњаците • Да научи да пее текст од севдалинка • Да научи едноставно народно оро на Бошњаците • Да ги забележува сличностите и разликите во обичаите, музичкото творештво и културата на другите заедници во Р. Македонија како фактор за зближување со другите и збогатување на личноста			

IV. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Предметот јазик и култура на Бошњаците на босански јазик ги опфаќа следните подрачја: Јазик (Граматика); Изразување и творење и Литература и култура на Бошњаците.

При планирањето на наставата во IX одделение наставникот/наставничката важно е да има предвид дека треба интегрално да се планираат целите, содржините и активностите од сите наставни подрачја во наставната програма за да може да се постигне целовитост во изучувањето на граматиката, изразувањето и творењето на босански литературен јазик. Исто така, подеднакво треба да внимава, (

во интегралното планирање) да не се запостават некои од битните карактеристики на босанскиот јазик, како и содржините од литературата и културата на Бошњаците. Бидејќи овој наставен предмет во IX одделение се изучува со по два часа неделно, наставната програма одговара на развојните карактеристики на учениците и предвидениот фонд на часови. Така наставникот/наставничката може да планира глобално во рамките на 26 наставни часови да посветува соодветно внимание на содржините и активностите за јазикот (граматика, правопис и правоговор); на 22 наставни часови да планира содржини и активнсоти за изразување и творење; на 24 наставни часови на содржини и активности за литературата и културата на Бошњаците (народни песни, инструменти, носии, ора и игри; обичаи и обреди; стари занаети и други обележја во животот на Бошњаците) кои се интегрирани со другите наставни подрачја.

Како што е веќе наведено, секое наставно подрачје интеракциски упатува на целините на предметот Јазик и култура на Бошњаците на босански јазик. Предметните подрачја даваат такви можности според нивната структура, па во таа смисла не може да се разработуваат содржини (песни, раскази, народни приказни, басни и сл.), а притоа да не се користат формите на изразување и творење (прераскажување, опишување) или да не се внимава на граматичката точност при говорењето или пишувањето или пак, содржините за јазикот да се разгледуваат независно од текстовите што се обработуваат, како и да не се користат знаењата за јазикот во изразувањето и творењето. Оваа поврзаност во изучувањето на босанскиот јазик е битна карактеристика, исто така како што е и поврзаноста на предметот со другите предметни содржини, што претставува важен принцип во наставата и учењето во основното училиште.

При планирањето на содржините наставникот/наставничката треба да се придржува на правилата на постапност и систематичност, така што во текот на учебната година да се даде акцент за разработка на содржини и активности со користење на латиницата.

Исто така, за да може да се постигне целта на наставата по овој предмет се налага потреба наставникот/наставничката да планира и да обработува претежно содржини (текстови, песни, раскази и сл.) на босански јазик во кои се содржат теми за обичаите и другите обележја од областа на јазикот и културата на Бошњаците.
Освен тоа наставникот/наставничката треба да посвети поголемо внимание за правилна употреба на падежите во босанскиот јазик во усното и писмено изразување кај учениците.

Наставни средства:

- Учебник избран на ниво на училиште за соодветбиот предмет, одобрен од страна на министерот;
- Енциклопедии, речници и сл.;
- Аудио-визуелни средства и други средства во зависност од предметот – ЦД
- Други извори на учење: Интернет;

V. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

На почетокот на учебната година наставникот/наставничката прибира показатели со цел да се запознае со предзнаењата на учениците за босанскиот јазик, во функција на квалитетно планирање и реализирање на идните активности. Исто така треба да се воспостави контакт со родителите и да ги запознае со карактеристиките на наставната програма по босански јазик за и со начинот на обработка на содржините, следењето на постигањата на учениците во учениците се оценуваат со бројчана оценка, а на крајот на наставната година ученикот добива свидетелство со бројчани оценки. Притоа треба да се нагласи дека оценката по овој предмет влијае на општиот успех на ученикот.

ФОРМАТИВНО ОЦЕНУВАЊЕ – Во текот на наставата по босански јазик во се препорачува формативно следење кое вклучува изработка и водење на портфолио на учениците што опфаќа:

-Собирање на показатели (детски изработки, творби, искази и сл.) за секој ученик посебно;

-Тековни (формативни), однапред подготвени, евалвациони листи за секој ученик, кои се пополнуваат по конкретни активности или студии на случај во кои наставникот/наставничката ја бележи фактичката состојба;

СУМАТИВНО ОЦЕНУВАЊЕ – Врз основа на целокупните податоци од формативното оцнување наставникот/наставничката во текот на годината и на крајот на годината ги оценува со бројчана оценка.

ДОСТАПНОСТ И ПРООДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО

-Портфолиото на ученикот со прочистени и селектирани податоци за ученикот се пренесува во наредното, повисоко одделение.

НАЧИНИ НА ПРОВЕРУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ – Согласно со природата на предметот Јазик и култура на Бошњаците на босански јазик во одделение, може да се применуваат различни методи и техники за *усно и писмено проверување на постигањата на ученикот (говорни вежби, презентации, писмени вежби и сл.).*

VI. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на Нормативот за простор, опрема и на наставните средства за деветгодишно основно училиште донесен од страна на Министерот за образование и наука.

VII. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Воспитно-образовната работа во деветто одделение може да ја изведува лице кое говори на босански јазик и кое завршило Филолошки факултет – настава насока:
- Историја на книжевноста на народите на СФРЈ, со српски јазик како втор главен предмет (по стара програма);
- Македонска книжевност и јужнословенска книжевност, со српски јазик како втор главен предмет;
- Македонски јазик, српски јазик и книжевност;
- Српски јазик под А (по стара програма);
- Босански, хрватски, српски јазик и книжевност;
- Педагошки факултет ;
- Природно-математички факултет – група етнологија;

VIII. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ ВО ПЕРИОД ОД VII ДО IX ОДДЕЛЕНИЕ

- Да ги знае основните карактеристики за развојот на босанскиот јазик
- Да умее да ги разликува наречјата во босанскиот јазик
- Да умее правилно да ги применува основните знаења за акцентот во босанскиот јазик
- Да ги разликува и правилно да ги употребува граматичките категории во менливите зборови

- Да ги разликува и употребува полуменливите и неменливи зборови
- Да ги разликува видовите реченици и реченичните делови
- Да прави разлика во лексичкото значење на зборовите според нивното потекло
- Да ги применува правописните правила во усното и писмено изразување
- Да ги знае карактеристиките на народната и уметничката книжевност
- Да разликува видови поезија и проза и нивните основни карактеристики
- Да умее да раскажува, опишува и да прераскажува коректно јазично и стилски збогатено
- Да знае за потеклото на Бошњаците во Р. Македонија
- Да ги знае карактеристиките на материјалното и духовното творештво на Бошњаците
- Да има знаења за достигнувањата на Бошњаците во културата и традицијата
- Да знае дека познавањето на културите на другите народи помага во развивање на меѓусебно почитување
- Да ги препознава и разликува сличностите и разликите во различните култури како потреба за збогатување на личноста

IX. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2014 година

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Наставната програма по предметот *јазик и култура на Бошњаците* за IX одделение од деветгодишното основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Бр. 11-13555/4
26-08-2014 год.
СКОПЈЕ

МИНИСТЕР

Abdilaqim Ademi

Изготвил: работна група, координатор Исмаил Демировиќ
Контролирал:Трајче Георгиевски, раководител на одделение
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор